

MAS Brdy-Vltava

Abstrakt případové studie popisuje dobrou praxi fungování spolupráce místních aktérů v rámci Místní akční skupiny (MAS) Brdy-Vltava.

1. Stručné představení MAS

MAS Brdy-Vltava byla založena v roce 2006. V roce 2017 byla schválena Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD). Celkově MAS Brdy-Vltava dokázala pro území získat z Evropských zdrojů 79 mil. Kč. MAS Brdy-Vltava tvoří celkem 31 obcí, s více než 30 tisíci obyvatel.

V rámci činnosti MAS v programovém období 2014-2020 byla řešena následující témata v tematických oblastech programového rámce Operačního programu zaměstnanost (OPZ):

- **prevence sociálního vyloučení:** cílem opatření byla podpora projektů vedoucích k sociálnímu začleňování, projektů zaměřených na zvýšení dostupnosti sociálních a návazných služeb, neformální péči, preventivních aktivit a dalších projektů vycházejících z místních potřeb.
- **podpora zaměstnanosti, vč. sociálních podniků:** cílem byla realizace plánovaných aktivit zaměřených na podporu lokální zaměstnanosti s ohledem na potřeby místního trhu práce; posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu prostřednictvím podpory stávajících sociálních podniků a založení nových.
- **podpora prarodinných opatření:** cílem opatření byla realizace aktivit umožňujících sladění profesního a rodinného života a rovněž aktivity podporující pečující osoby při návratu na trh práce.

Tato témata jsou reflektována i ve strategických cílech SCLLD 2021-2027.

- **sociální začleňování a prarodinná opatření:** Strategický cíl 2 *Abychom tu mohli dobře pečovat o sebe a své blízké.*
- **zaměstnanost a prarodinná opatření:** Strategický cíl 3 *Abychom tu mohli pracovat a podnikat.*

MAS Brdy-Vltava se zapojila do tvorby SCLLD poprvé v programovacím období 2007 – 2013. Vzhledem k tomu, že nebyli vybráni k podpoře v Programu rozvoje venkova, hledali smysluplné alternativy své činnosti v tomto období a zaměřili se na oblast cestovního ruchu a oblast sociální. V té době začali s komunitním plánováním sociálních služeb, a odtud také pramení dlouhodobá profílance MAS v sociální oblasti a úspěšné působení v CLLD v rámci podpory z OPZ.

Silná stránka MAS spočívá ve **vysoké flexibilitě** projevené v poslední době zejm. v souvislosti s pandemií a uprchlickou krizí (potravinová pomoc, komunitní šatník), ve výborné schopnosti **aktivizovat komunitu** a v odborném týmu. MAS je velmi silná ve **strategickém plánování** od kontinuálního **sběru potřeb** a extensivní komunikaci v území počínaje **cílovými skupinami** (klienty služeb), přes **koordinaci a síťování aktérů** v území v tematických platformách a pracovních skupinách i napříč, **strategické dokumenty** a karty projektů jednotlivých **obcí** až po zapojování do vyšších pracovních skupin v nadnárodních projektech a čerpání inspirace pro dlouhodobé **vize** ve prospěch komunity v souvislosti s měnící situací v ekonomice a výzvami současného světa. Výstupy MAS **monitoruje a evaluuje**, snaží se o posuzování a měření zvyšování kvality života obyvatel v území. MAS Brdy-Vltava má **přesah i do dalších aktivit** nad rámec podpory z operačních programů, zapojuje se do mezinárodních projektů, je členem sítě pro sociální ekonomiku TESSEA, zapojili se do výzkumného projektu Dobrá práce v obci, kde ověřovali dopady podpory ve prospěch dlouhodobě nezaměstnaných.

2. Nastavení spolupráce místních aktérů v rámci CLLD

MAS Brdy-Vltava na svém území spojuje 16 subjektů z veřejného sektoru a 31 subjektů ze soukromého sektoru, tedy celkem 47 subjektů.

Na rozvoji území MAS Brdy-Vltava v rámci systému CLLD v tematických oblastech programového rámce OPZ aktivně spolupracují partneři MAS (zástupci obcí, veřejných subjektů, podnikatelů, nestátních neziskových organizací) a žadatelé o dotaci (hlavně poskytovatelé sociálních služeb).

Spolupráce místních aktérů v tematických oblastech programového rámce OPZ probíhá při vypracování SCLLD. Místní aktéři spolupracují v rámci pracovních skupin věnovaných sociální oblasti. Při činnostech těchto pracovních skupin byl vytvořen **Komunitní plán sociálních služeb regionu Brdy-Vltava, sdílená pracovní četa, Sociální fond regionu Brdy-Vltava**, byl zpracován **Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb regionu Brdy-Vltava do roku 2022** a bylo založeno komunitní centrum Svět dobrých lidí.

Dále místní aktéři spolupracují v rámci realizací jednotlivých projektů. Na projektech věnovaných tématu zaměstnanosti MAS Brdy-Vltava spolupracuje s **Úřadem práce, s poskytovateli sociálních služeb a se zaměstnavateli**. Spolupráce mezi těmito aktéry je nastavena formou společných setkání. V tematické oblasti komunitních center a komunitní sociální práce se při realizaci projektů MAS Brdy-Vltava snaží aktivizovat **širokou veřejnost**, mezi kterou patří přátelé komunitního centra a dobrovolníci.

MAS Brdy-Vltava se daří budovat dlouhodobě udržitelnou robustní síť místních aktérů. Hlavním přínosem **propojování místních aktérů z podnikatelského, veřejného a neziskového sektoru** je v nastavení spolupráce a komunikace v oblastech, ve kterých by se tito aktéři nepotkali, a nápady, které po takové spolupráci a komunikaci vznikají.

Bariérou spolupráce u zástupců obcí je administrativní zátěž, kterou ve své práci mají. MAS Brdy-Vltava se snaží usnadnit proces podání žádosti o dotace sjednocením administrativy. Proto byl vytvořen sociální fond. Další bariérou spolupráce místních aktérů je nedostatek času. Tím, že místní aktéři dojíždí často za prací do Prahy, zbývá méně času na účast na různých aktivitách v rámci pracovních skupin a na další aktivity pro veřejnost.

Co se týče spolupráce MAS s řídicím orgánem OPZ, MAS Brdy-Vltava hodnotí podporu ze strany ŘO velmi pozitivně, oceňuje inovativní a otevřený přístup, kompetentnost a velké nasazení.

3. Přidaná hodnota podpory v rámci systému CLLD

Díky podrobnému mapování území, strategickému plánování, kontinuální komunikaci a propojování relevantních aktérů **MAS území podrobně zná**, umí **pojmenovat potřeby a propojovat je se zdroji**. MAS nedělá „výzvy naslepo“. Všechny podpořené projektové záměry byly předem s MAS konzultovány.

MAS vidí smysl a snaží se o využití potenciálu komunit. Tedy ne sahat po nejdražším řešení v podobě sociální služby a pomoci klientovi, kdy je služba drahá a klient je v pasivní roli. Naopak se snaží hledat podporu v rámci dostupných sítí a koordinovat ji. V tom spatřuje velkou roli pro místní akční skupiny.

MAS je velmi **flexibilní**, umí rychle reagovat na akutní potřebu v území. Spolupráce při přípravě a realizaci projektů funguje skrze činnost tematicky zaměřených pracovních skupin, například v oblasti školství nebo zaměstnanosti. Pomoc v území je díky tomu **koordinovaná a vykomunikovaná**, zapojení aktéři přinášejí své **znalosti a nápady**. MAS se snaží najít zapojení i aktivních jednotlivců, kteří se na ni obracejí s nabídkou pomoci a podporuje **dobrovolnictví**. Výhodou **užší vazby na veřejnost** je tedy, že veřejnost je ochotná pomáhat a potřebuje jen určitou koordinaci k tomu, aby se zapojila do dobrovolnických aktivit. Obyvatelé, kteří se do dobrovolnických aktivit zapojili, mají dobrý pocit, že někomu pomohli.

Výhodou **užší vazby na vedení obcí** v kontextu řešení konkrétních problémů v OPZ je to, že obce jsou schopny zajistit **dobrou informovanost** směrem k občanům a také mají jejich **důvěru**.

Co se týče podpory synergie v rámci podpořených projektů, takových synergických projektů MAS Brdy-Vltava podpořila hodně (viz příklady dále). MAS se také podařilo využít **multifundové podpory a synergie z OPZ a IROP** u sociálního podniku.

Pozitivní vliv manažerů MAS spočívá v **poradenství** organizacím, které nemají zkušenost s podáváním žádostí o dotace. Manažeři MAS s takovými žadateli prochází žádost a radí, co je potřeba doplnit či opravit, a vysvětlují, jak funguje financování v rámci OPZ.

4. Přínos podpory v rámci nástroje CLLD pro rozvoj území v tématech programového rámce OPZ

Díky podpoře CLLD pro rozvoj území v tématech programového rámce OPZ se podařilo **dosáhnout pozitivních změn v oblasti dostupnosti a kvality sociálních služeb, podpory zaměstnanosti a sociálního začleňování osob se zdravotním a mentálním postižením.** Díky realizaci projektů na území MAS Brdy-Vltava byla zvýšena kapacita deficitních sociálních služeb. Tato podpora měla pozitivní dopad na cílové skupiny (pečující osoby, osoby se zdravotním a mentálním postižením, děti ze znevýhodněného prostředí atd.)

V rámci podpory zaměstnanosti, kdy se MAS zaměřuje na pomoc dlouhodobě nezaměstnaným, zdůrazňuje MAS **možnost volby cílové skupiny být zaměstnána v území svého bydliště,** a tedy vytváření pracovních míst, která korespondují s možnostmi cílových skupin většinou bez kvalifikace či s velmi nízkou kvalifikací a kumulací hendikepů. Dojíždka za prací do Prahy či Příbrami, pro území typická, je pro tyto cílové skupiny vysoce bariérová.

U podpory sociálních služeb je důležitá možnost **setrvat v přirozeném prostředí,** to znamená podporovat ambulantní a terénní formy služeb, nikoli stacionární. MAS se podařilo **navýšit kapacitu potřebných sociálních služeb,** kdy na základě znalosti potřeb cíleně vyhlašovali výzvy. Podařilo se jim také obnovit činnost dluhové poradny.

Podpora v rámci CLLD pro rozvoj území v tématech programového rámce OPZ **měla pozitivní dopad i na život celé komunity.** Komunitní centrum určené pro širokou veřejnost nabízí prostor pro různé aktivity a veřejné akce, které obyvatelé území MAS mohou navštívit ve volném čase. **MAS hledá zdroje komunity** v péči o komunitu jako celek. Na jedné straně jsou lidé, kteří něco potřebují, na druhé straně lidé, co jsou něco schopní nabídnout a MAS jim pomáhá hledat cesty k sobě a vytvářet příležitosti.

Komunitní centrum je příkladem synergie podpory, kdy klienti ze Stébla, což je poskytovatel sociálních služeb, který přes MAS čerpá podporu na odlehčovací službu, chodí do komunitního centra na výtvarné workshopy, z pečovatelské služby tam navštěvují senioři různé programy a současně MAS spolupracuje velice úzce i s OSPOD, kdy nabízí pro děti doučování a jiné programy. MAS se zde schází i s poskytovateli sociálních služeb, kdy na společných setkáních řeší požadavky a případy společných klientů.

Komunitní centrum se stalo centrem pomoci v době pandemie i migrační krize.

MAS podpořila sociální podnik Dobroty s příběhem, kdy sociální podnik (zaměstnání cílových skupin zejm. s mentálním postižením při výrobě a prodeji nakládaných sýrů a zeleniny a provozu bistra a kavárny) má zajímavé vize v oblasti rozvoje služeb, kdy z chráněného bydlení se snaží přecházet na podporované, což je v přirozeném prostředí klienta. Sociální podnik je také příkladem **souběhu podpory a synergie dvou operačních programů – OPZ a IROP.**

V rámci prorodinných opatření MAS podporují příměstské tábory, které podporují sladování pracovního a rodinného života rodičů, kteří typicky tráví 2 hodiny denně dojíždkou do zaměstnání do velkých měst, a zároveň jsou **příměstské tábory pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí a pro děti se zdravotním postižením a autismem.**

MAS Brdy-Vltava využívá předpokládané výhody podpory skrz CLLD v rámci konkrétních řešení problémů spadajících do témat programového rámce OPZ. Místní znalost potřeby obyvatel pomáhá efektivně podpořit místní aktéry (primárně poskytovatele sociálních služeb), kteří tyto potřeby prostřednictvím svých služeb naplní.

Výhodou koordinace a síťování aktérů v území MAS Brdy-Vltava je zpřesnění zaměření a rozsahu podporovaných projektů tak, aby území bylo **rovnoměrně pokryto potřebnými sociálními službami pro všechny cílové skupiny.** Při takové koordinaci a síťování aktérů nevzniká ani deficit služeb ani konkurenční boj.

